

**VEIVERIŲ ANTANO KUČINGIO MENO MOKYKLOS FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ
PAPILDANČIO PRADINIO DAILĖS UGDYMO
KERAMIKOS PROGRAMA**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos pavadinimas – Prienų r. Veiverių Antano Kučingio meno mokykla, trumpasis mokyklos pavadinimas – Veiverių A.Kučingio meno mokykla. Mokykla įregistruota Juridinių asmenų registre, juridinio asmens kodas - 191553816.
2. Mokyklos teisinė forma - biudžetinė įstaiga.
3. Priklausomybė - savivaldybės mokykla.
4. Mokyklos savininkas - Prienų rajono savivaldybė, savivaldybės kodas - 111107225, adresas - Laisvės a.12, LT-59126, Prienai).
5. Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Prienų rajono savivaldybės taryba.
6. Mokyklos buveinė – Kauno g.54, Veiveriai, Prienų rajonas.
7. Mokyklos grupė ir tipas - neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjų švietimą papildančio ugdymo mokykla.
8. Mokyklos paskirtis – vaikų ir suaugusiųjų meninis bei muzikinis ugdymas pagal ilgalaikes ir kryptingas neformalaus švietimo ir formalųjų švietimą papildančio ugdymo programas.
9. Formalųjų švietimą papildančio muzikinio ugdymo programa (toliau-Programa) parengta remiantis LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. Įsak. Nr. V-48 „Dėl rekomendacijų dėl meninio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo patvirtinimo“;
LR Švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. Įsak. Nr. V-1214 „Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu“.

II. PROGRAMOS SANDARA, TRUKMĖ, APIMTIS

10. Programą gali rinktis 6-14 metų vaikai, besimokantys pagal bendrojo ugdymo programas, norintys įgyti ir plėtoti menines kompetencijas.
11. Programą sudaro branduolio dalykai.
12. Branduolio dalykai yra privalomi.
13. Branduolio dalykams skiriamos valandos numatomos mokyklos ugdymo plane.
14. Programos trukmė - 2 metai.
15. Programos sandara:

Programa	Programos sudėtis	Mokomasis dalykas	Trukmė	Savaitinių val. skaičius	Viso valandų per metus
Pradinio dailės (keramikos) FŠPU programa	Programos branduolys	Keramika	2 m. m.	3	105
		Tapyba	2 m. m.	1	35
		Piešimas	2 m. m.	1	35
		Kompozicija	2 m.m.	1	35

16. Programoje numatytų dalykų turinys, turinio apimtis, mokinių pasiekimai, formuluojami VI-ame skyriuje.

III. PROGRAMOS PASKIRTIS, TIKSLAS, UŽDAVINIAI, RENGIMO PRINCIPAI

17. Programos paskirtis- sudaryti palankias sąlygas sistemaiškai plėtoti programą pasirinkusių mokinių bendrąsias dailės, keramikos dalykines bei kitas bendrąsias mokinio kompetencijas.

18. Programos tikslas- nuosekliai ir kryptingai ugdyti mokinių prigimtinius meninius gebėjimus, asmenines galias, suteikti keramikos dalyko ir bendrąsias kompetencijas, kurių reikia produktyviam dalyvavimui šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime ir pasirenkant profesiją.

19. Programos uždaviniai:

19.1. plėtoti mokinių prigimtinius meninius gebėjimus bei keramikos raiškos įgūdžius;

19.2. ugdyti mokymuisi visą gyvenimą reikalingas dalykines ir bendrąsias kompetencijas;

19.3. užtikrinti galimybę mokiniui, atsižvelgiant į jo poreikius, iš dalies pasirinkti programos turinį.

20. Programos rengimo principai:

20.1. individualizavimo - atsižvelgiama į mokinio pasiekimus, mokymosi ypatumus, gabumų raidą;

20.2. šiuolaikiškumo ir dermės- derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;

20.3. kūrybingumo ir iniciatyvumo- ugdomas mokinių kūrybinis – meninis mąstymas, atsakomybės už savo mokymosi rezultatus prisiėmimas, meninės raiškos pasiekimų pristatymo visuomenei gebėjimai.

21. Programos įgyvendinimo metu bus ugdomos šios mokinių kompetencijos:

21.1. dailės;

21.2. molio lipdymo (keramikos) kūrybos pradmenų;

22. Kompleksinė įvairių dailės veiklų plėtotė svariai prisideda prie bendrųjų mokinio kompetencijų ugdymo:

22.1. iniciatyvumo ir kūrybingumo;

22.2. asmeninės atsakomybės;

22.3. socialinės;

22.4. komunikavimo;

22.5. mokėjimo mokytis;

22.6. kultūrinės.

IV. TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

23. Siekiant Programos dermės su kitomis dailės krypties programomis, Programos dalyvių amžius, trukmė, rengimo principai, uždaviniai, mokymosi formos, struktūra, mokinių pasiekimai siejami su specializuoto ugdymo krypties programa (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programa).

24. Pagrindinė ugdymo forma- grupinė pamoka. Siekiant įgyvendinti konkrečios pamokos uždavinius, gali būti pasirenkami skirtingi pamokų tipai: techninė, kūrybinė, mišri pamoka, ekskursija.

25. Dailės dalykų ugdymo turinys individualizuojamas (sudarant teminius planus) atsižvelgiant į mokinio gebėjimų ypatumus, pasiekimus, poreikius.

26. Mokytojas, siekdamas atskleisti mokinio individualybę, ugdymo proceso metu taiko įvairias mokymo (si) strategijas ir metodus:

26.1. informacinius;

26.2. praktinius;

26.3. kūrybinius / žaidybinius;

26.4. demonstravimo;

26.5. integruoto ugdymo;

26.6. aktyviuosius mokymo metodus.

27. Siekiant užtikrinti mokymosi pažangą, kritinį mąstymą, ugdoma mokymosi mokytis kompetencija, skatinamas savarankiškas mokymasis.

28. Programai įgyvendinti kuriama šiuolaikinė mokymosi aplinka ir mokymo priemonės:
 28.1. stalai, molbertai, keramikos degimo krosnis, kompiuteris su interneto prieiga;
 28.2. grupinių užsiėmimų patalpose- praustuvai, glazūravimo įrankiai, molio formų formavimo įrankiai.

V. PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

29. Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniais.
 30. Mokinių ugdymo pažanga ir pasiekimai vertinami pagal mokykloje galiojančią Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.

VI. KERAMIKOS PROGRAMOS TURINYS

VI.I KERAMIKA

31. Keramikos paskirtis – suteikti mokiniui molio lipdymo pradmenis.
 32. Keramikos tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti molio lipdymo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.
 33. Keramikos uždaviniai:
 33.1. atskleisti meninius gebėjimus, puoselėjant prigimtinių vaiko meniškumą;
 33.2. formuoti taisyklingo įvairių instrumentų naudojimo ir valdymo įgūdžius;
 33.3. išmokyti lipdyti, kurti, piešti, sukombonuoti konkretų daiktą, kurį būtų galima pagaminti, nulipdyti;
 33.4. ugdyti kūrybingumą, kompozicijos vientisumą ir originalumą. Lavinti ritmo ir spalvos pajutimą.
 33.5. išmokyti įvairių keramikos atlikimo technikų.
 34. **Piešimo veiklos sritys:**
 34.1. piešimo įgūdžių įvaldymas;
 35. **Tapybos veiklos sritys:**
 35.1. tapybos įgūdžių įvaldymas.
 35.2. **Kompozicijos veiklos sritys:**
 35.3. Susipažinti su komponavimo pagrindais;
 Gebėti naudoti pagrindinius komponavimo būdus
 36. Keramikos, piešimo, tapybos, kompozicijos mokymo trukmė – 2 mokslo metai.
 37. Kadangi mokykla mažakomplektė – dirbama su skirtingo amžiaus vaikais taikant individualius mokymo metodus.
 38. **Mokinių pasiekimai:**
 38.1. Kiekvieną pusmetį mokinys paruošia po 1 – 2 kiekvienos programos sudedamosios dalies (keramikos, tapybos, piešimo) kūrinius.
 38.2. Kompozicija integruota į vieną iš dalykų (keramikos, tapybos, piešimo), dėl to atskirų darbų pristatyti nereikia.
 38.3. Pagrindinis dėmesys – keramikai. Įgytų žinių pagrindu sukurtas, pagamintas, nulipdytas, nužiestas keramikos kūrinys – paveikslas, indas, skulptūra, pano ir kt.
 39. **Pradinio dailės ugdymo - keramikos dalyko turinio apimtis ir vertinimas:**

Klasė	Darbų skaičius per mokslo metus	Vertinimo formos	Pastabos
I	5 - 6	darbų pristatymas - peržiūra	
II	5 - 6	darbų pristatymas - peržiūra	Keliamasis egzaminas

40. Pradinio dailės ugdymo tapybos dalyko turinio apimtis ir vertinimas

Klasė	Darbų skaičius per mokslo metus	Vertinimo formos	Pastabos
I	2 - 3	darbų pristatymas - peržiūra	
II	2 - 3	darbų pristatymas - peržiūra	

41. Pradinio dailės ugdymo piešimo dalyko turinio apimtis ir vertinimas:

Klasė	Darbų skaičius per mokslo metus	Vertinimo formos	Pastabos
I	2 – 3	darbų pristatymas - peržiūra	
II	2 - 3	darbų pristatymas - peržiūra	

42. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

VII. PRADINIO DAILĖS UGDYMO KERAMIKOS DALYKO TEMINIAI PLANAI**43. Keramikos I klasė, I pusmetis**

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Pirštų plastikos pratimai. Įrankių panaudojimo galimybės. Faktūriniai bandymai molyje. Paveikslėlis augaline tematika. Faktūrų panaudojimas.	6
2	Pirštų plastikos pratimai. Žvėrelių: arkliukų, šuniukų, paukščiukų figūrėlių lipdymas, įrankių pagalba, dekoruojant paviršius.	6
3	Virvelinės keramikos lipdymo būdas. Įvairūs indai lipdyti šiuo būdu, pridedant dekoratyvių detalių. Vaza gėlėms.	6
4	Plotinės keramikos lipdymo būdas. Rankomis ir kočėlu formuojami įvairaus pločio molio voleliai, klijuojami vienas su kitu ir taip formuojamas indas. Šios technikos pagalba stengtis išgauti norimą indo formą.	6
5	Indo dekoravimas geometrinėmis formomis, panaudojant lietuvių liaudies ornamentą. Raižymo, antspaudavimo technika. Antspaudų iš gipso gaminimas.	6
6	Pozityvas-negatyvas. Įvairių geometrinių formų perteikimas iškilium ir įdubusiu būdu. Formų iš gipso panaudojimas. Klijavimo technika. Lietuviški kokliai. Nedidelė koklio kopija.	6
7	Lipdymas delne. Nedideli indeliai lipdyti iš vieno molio gabalėlio. Vienodo indo storio formavimas. Paprastas puodelis.	6
8	Lipdymas delne. Vienodo indo storio formavimas. Kojelių lipdymas. Rankenėlių formavimo bandymai. Paprastas puodelis, dekoruotas liaudiškais ornamentais.	8
	Viso:	50

44. FŠPU keramikos I klasė II pusmetis

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Juodoji keramika. Lipdomi įvairūs indai, kurie vėliau bus degami juodos keramikos krosnyje. Puodeliai, vazelės, suvenyrai.	6
2	Ažūras. Ažūrinių detalių formavimas, darbe panaudojant įvairias pagalbines formas: gipsines ar plastmasinius indus. Gaminių glazūravimas. Mokomasi glazūruoti, vienodai	6

	padengiant dirbinį glazūromis.	
3	Varpelis. Originalių sprendimų paieška. Konstrukcija. Varpelio forma atkartoja lietuvių senosios keramikos formas. Varpelių jungimas, panaudojant medžio šakas.	6
4	„Paukštis- dangaus ir žemės tarpininkas“ Judesio plastika. Laisvai pasirinktų medžiagų panaudojimas, pvz. plunksnų, medžio, medžiagos. Tradicinių liaudies formų atkartojimas.	6
5	Velykinių kompozicijų kūrimas. Lipdomos įvairių gyvūnėlių figūrėlės, kurios vėliau bus panaudojamos velykinėse kompozicijose kartu su pagalbinėmis medžiagomis.	6
6	Klijavimo technikos tobulinimas. Dėžutė papuošalams, panaudojant liaudies keramikos formas. Ovalas. Dekore panaudojami lietuvių liaudies raštai ir spalvos.	10
7	Lietuvių liaudies raštų panaudojimas, dekoruojant padėklą. Plotinė keramika. Susipažinimas su engobomis. Pirmieji bandymai su engobomis.	10
8	Žibintas. Rankomis lipdyta forma su įveriama metaline rankenėle. Dekoruojama skylutėmis, panaudojant liaudies raštus. Darbų glazūravimas.	5
	Viso:	55

45. Keramikos II klasė I pusmetis.

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Archeologinių keramikos pavyzdžių nagrinėjimas. Žvakidė su pridėtine rankena. Dviejų formų jungimas. Rankenos formavimo technika.	12
2	Geometrinis ornamentas. Žvakidės dekoravimas geometrinio ornamentu, pjaustant ažūrą. Apskritimo ornamentas. Archeologinių keramikos pavyzdžių nagrinėjimas.	12
3	Žiedimas. Įcentravimas, kėlimas. Pirmieji bandymai. Neaukšto indo iškėlimas. Archeologinių keramikos pavyzdžių nagrinėjimas.	12
4	Žiedimas. Puodynėlės nužiedimas. Priklijuojamos rankenėlės. Dekoravimas liaudies raštais. Engobos. Archeologinių keramikos pavyzdžių nagrinėjimas.	14
	Viso:	50

46. Keramikos II klasė II pusmetis

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Keramikinė stovyla, dekoruota iš keturių pusių augaline tematika. Augalinės ornamentikos pavyzdžių nagrinėjimas. Archeologinių keramikos pavyzdžių nagrinėjimas. Dekoravimas teptuku engobomis.	6
2	Naujų priemonių panaudojimas keramikoje. Viela, medis, stiklas. „Vabalas“ Lipdymas delne. Raižymas adata, paruošiant paviršių glazūrų užtepimui.	6
3	Tapyba keramikoje. Tapymas ant keramikinės plokštės. Glazūros, engobos.	6
4	Naujų keraminių masių naudojimo bandymai. Lipdyto, žiesto indo dekoravimas	6

	spalvotomis masėmis.	
5	Papuošalų iš spalvotų masių gamyba. Lietuvių liaudies senųjų papuošalų tyrinėjimas, detalių atkartojimas. Originalių sprendimų paieška.	10
6	Skirtingų indo dalių jungimas į visumą. Viršus, apačia, detalė ir visuma. Indo lipdymas su visomis detalėmis. Liaudiška forma ir dekoras. Darbų glazūravimas.	8
7	Skulptūrinė keramika. "Fantastinis simbolinis gyvūnas-žmogaus siela"	13
		Viso:
		55

VIII. PRADINIO DAILĖS UGDYMO TAPYBOS DALYKO TEMINIAI PLANAI

47. Tapybos I klasė, I pusmetis

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Akvarelė. Techniniai pratimai, tonai. Vaizduojamosios dailės šakos – tapybos reprodukcijos.	2
2	Tolygus tono pasikeitimas. Pratimai. Indelio tapymas.	2
3	Tolygus spalvos šviesio pasikeitimas. Vaisių tapymas.	2
4	Liejimas akvarele ant šlapio popieriaus. Įvairių tapymo technikų pratybos.	2
5	Spalva, jos poveikis. Tonas, šviesis, sodrumas. Natiurmortas.	2
6	Monochrominė tapyba. Tonų kontrastas.	2
7	Chromatinė tapyba. Spalvinis kontrastas.	2
8	Spalvinis niuansas. Pratybos. Natiurmortas.	2
		Viso:
		16

48. Tapybos I klasė, II pusmetis

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Spalvos atkartojimas – kopijavimas. Impresionizmas Lietuvoje. Kajetonas Sklėrius, Petras Kalpokas.	3
2	Tapyba pastele. Natiurmortas.	4
3	Natiurmortas kontrastingomis spalvomis. Tapyba guašu, akrilu.	4
4	Geometriniai kūnai nutapyti akvarele. Natiurmortas.	3
5	Peizažas aplikacijos technika. Pasaulio dailininkų peizažų kūryba. (Rusų – Levitanas, Kiundži ir kt.)	3
6	Darbų paruošimas eksponavimui. Pasportavimas. Rėminimas.	2
		Viso:
		19

49. Tapybos II kl. I pusr.

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Spalvinimas akvarele. Monotipija. Skaidrumo išraiška. Lietuvių dailininkų kūryba – Č. Kontrimas, O. Jablonskis, Stauskas ir kt.	2
2	Natiurmortas su stiklainiu.	3
3	Peizažas „Parko kampelis“. Impresionistų tapyba – K. Mone, Ed. Mane, E. Dega ir kt.	3
4	Spalvinimas guašu. Matiškumas. Natiurmortas.	3
5	Kūrybinis darbas „Laisvi daiktai“	2
6	Kūrybinis darbas „Šv. Kalėdos“	3
Viso:		16

50. Tapybos II kl. II pusr.

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Gyvosios gamtos tapymas. Charakteringos spalvos, proporcijos.	3
2	Kūrybinis darbas „Gamtoje“.	3
3	Peizažas pro langą.	2
4	Gyvūnų tapymas. Dailininkų natūralistų kūryba.	1
5	Natiurmortas su paukščiu.	3
6	Abstrakti kompozicija, duotomis spalvomis, panaudojant paukščio motyvą.	3
7	Akvarelė gamtoje „Pavasaris“.	2
8	Darbų pasportavimas, rėminimas. Ruošimas peržiūrai-parodai.	2
Viso:		19

IX. PRADINIO DAILĖS UGDYMO PIEŠIMO DALYKO TEMINIAI PLANAI**51. Piešimo I kl. I pusmetis**

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Kas yra piešimas. Piešimo priemonės. Techniniai pratimai.	1
2	Linija. Techniniai pratimai. Eskizavimas.	1
3	Kontūras. Kubo paviršius. Pratybos.	3
4	Štrichavimas. Štrichų tonų skalė.	2
5	Pagrindinės gyvosios ir negyvosios gamtos formos. Siejama su grafika.	3
6	Pagrindiniai geometriniai kūnai. Eskizavimas.	3
7	Piramidės piešimas.	3
Viso:		16

52. Piešimo I kl. II pusm.

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Prizmės piešimas ir tušavimas.	2
2	Geometriniai kūnai. Rutulio piešimas.	2
3	Cilindro piešimas ir tušavimas.	2
4	Kūgio piešimas.	1
5	Šviesa ir kūno forma. Blikas. Eskizavimas.	2
6	Kūno šešėlis ir krintantis šešėlis. Natiurmortas.	3
7	Kompozicija „Geometriniai kūnai“	4
8	Vazos piešimas ir tušavimas. Graikų menas. Juodfigūrės raudonfigūrės vazos – graikų keramika.	3
Viso:		19

53. Piešimo II kl. I pusmetis

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Piešinys ir eskizas. Senujų meistrų eskizai – Leonardas da Vinči ir kt.	2
2	Piešimas linija. Eskizavimas.	2
3	Tonalinis piešimas. Piešimas anglimi. Peizažas.	2
4	Natiurmortas „Kubas ir puodynė“	5
5	Gipsinio daikto piešimas. Medžiagiškumo išraiška tušavimu.	5
Viso:		16

54. Piešimo II kl. II pusmetis

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Gipsinis reljefas. Simetrija. Eskizavimas.	3
2	Kaip piešti augalus, gyvūnus.	3
3	Piešinys „Medžiai“	3
4	Judesys, išraiška, medžiagiškumas. Augalai, gėlės. Eskizai anglimi, sangvinu ir kt. priemonėmis.	2
5	Kūrybinis darbas „Paukštis“. Tušas.	2
6	Perspektyva, planai, gylis. Peizažo piešimas.	4
7	Eskizavimas netradicinėmis piešimo priemonėmis.	2
Viso:		19

X. PRADINIO DAILĖS UGDYMO KOMPOZICIJOS DALYKO TEMINIAI PLANAI**55. Kompozicijos I kl. I pusmetis**

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Kompozicijos pagrindai. Linija. Linijų įvairovė.	1
2	Pratybos. Eskizinis projektas.	1
3	Dėmė. Spalva. Linijos – dėmės santykiai.	1
4	Spalva. Pagrindinės spalvos.	1
5	Linijinė kompozicija. Juostinė kompozicija. Pasaulio ornamento istorija – pavyzdžiai.	2
6	Linijinių kompozicijų eskizinis projektas.	2
7	Simetrija, asimetrija, statika, dinamika, chaosas. Pratybos.	2
8	Eskizinis projektas. Įvedamos spalvos.	2
9	Faktūra ir medžiagiškumas keramikoje. Faktūrinės kompozicijos.	2
10	Laisva kompozicija grotažo technika.	2
Viso:		16

56. Kompozicija I kl. II pusmetis

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Linijų susikirtimai – languotumas.	2
2	Grafinė išraiška, juodos ir baltos proporcijos.	2
3	Simetrija- asimetrija.	2
4	Faktūra.	3
5	Juostinis ornamentas. Juosta geometriniais motyvais.	2
6	Statika-dinamika.	2
7	Eskizinis projektas. Medžiagiškumo išraiška.	3
8	Laisva kompozicija su juostinio ornamento motyvais. Kūrybinis darbas.	3
Viso:		19

57. Kompozicija II kl. II pusmetis

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Monumentalumas. Pratimai.	2
2	Tinklinė kompozicija. Pratimai.	2
3	Optiniai grafiniai efektai plokštumoje.	2
4	Spalvinai efektai plokštumoje.	2
5	Proporcijos. Pratimai	2
6	Eskizinis projektas geometriniam ornamentui apskritime.	2

7	Eskizinis projektas geometriniam ornamentui kvadrate.	2
8	Ažūras. Eskizai.	2
Viso:		16

58. Kompozicija II kl. II pusm.

Eil. Nr.	Tema	Pamokų sk.
1	Abstrakcija. Abstrakti forma ir jos emocinis poveikis. Abstrakcionizmo pradininkas Vasilijus Kandinskis, Kazimieras Malevičius ir kt.	2
2	Laisva kompozicija.	2
3	Faktūriniai bandymai būdingi keramikai. Eskizavimas faktūromis.	2
4	Dekoratyviniis akcentas.	3
5	Eskizai darbui „Fantastinis gyvūnas-žmogaus siela“.	2
6	Eskizavimas, spalviniai variantai.	2
7	Eskizinis projektas. Du variantai.	6
Viso:		19

59. Kompozicija integruota į vieną iš dalykų (keramikos, tapybos, piešimo) dėl to atskirų darbų pristatyti nereikia.
